

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir și Alerguș Constantin,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Bălan Valentin în numele inculpatului Bovbolan Ion și de către avocatul Modval Ion în numele părții vătămate Damian Igor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2014, în cauza penală privindu-1 pe

Bovbolan Ion Maxim, născut la 28 mai 1963, originar din Ucraina, or. Ananiev, regiunea Odesa, domiciliat în com. Băcioi, s. Străisteni, str. Andriana nr. 24/2;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 07.10.2013-25.06.2014 (prima instanță)
2. 30.07.2014-06.11.2014 (instanța de apel)
3. 11.02.2015- 29.04.2015 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 25 iunie 2014, Bovbolan Ion a fost condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal la muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 200 ore.

Acțiunea civilă prin care s-a solicitat încasarea daunei materiale în sumă de 6350 lei și daunei morale în sumă de 20000 lei a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Bovbolan Ion, la data de 12 iulie 2013, aproximativ la orele 18:00, aflându-se în comuna Băcioi, satul Străisteni, str. Andriana 22, în urma unui conflict, apărut spontan între el și vecinul său, Damian Igor, în scopul vătămării intenționate a integrității corporale, i-a aplicat ultimului lovituri cu mâinile și picioarele în regiunea corpului, în rezultatul cărora i-a cauzat, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1855/D din 19.08.2013, vătămări corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Bălan V. în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bovbolan I. să fie achitat, din motivul că fapta lui nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii (lipsește latura subiectivă), și ultimul a acționat în stare de legitimă apărare. Concomitent, a invocat că prima instanță nu a dat o apreciere corectă declarațiilor martorilor Mihai Anton, Zagorodniuc Vladislav, Bovbolan Alexandru, Bovbolan Valentina, Țuțu Liuba, Damian Andrei, Strătilă Dumitru, precum și raportului de expertiză medico-legal nr.1855/D din 19 august 2013.

3.1. În apelul declarat de către avocatul Modval I. în numele părții vătămate s-a solicitat casarea sentinței în partea laturii civile, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă acțiunea civilă, cu încasarea de la Bovbolan I. în beneficiul părții vătămate Damian I. a prejudiciului material în mărime de 6 350 lei și a prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei, din motiv că la soluționarea chestiunii privind acțiunea civilă prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor din art. 225 alin.(1), (3) și 387 alin.(1), (3) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2014 au fost admise apelurile, casată sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 25 iunie 2014, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bovbolan Ion a fost condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 79

Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 10 000 lei; acțiunea civilă în partea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, iar în partea prejudiciului moral, s-a dispus încasarea de la Bovbolan Ion în beneficiul părții vătămate Damian Igor a sumei de 5 000 lei.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, este corectă concluzia primei instanțe privind starea de fapt stabilită și privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componentei de infracțiune în baza art. 152 alin.(1) Cod penal, adică vătămarea intenționată medie a integrității corporale care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel a indicat că există temei legal pentru a fi admisă în partea reparării prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, motiv pentru care se va admite, iar în partea prejudiciului material a menționat că, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, motiv pentru care, se admite, în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Cît privește pedeapsa aplicată inculpatului, instanța de apel a enunțat că, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75, 79 Cod penal, art. 394 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, de faptul că ultimul anterior n-a fost condamnat, se caracterizează pozitiv, prin sentință n-au fost stabilite circumstanțe agravante, însă s-a reținut ca circumstanțe atenuante - comportamentul provocator al victimei, care prima a atacat inculpatul și faptul că victima Damian Igor în garajul său desfășoară activitate neautorizată de reparație a automobilelor, ceea ce și a stat la originea conflictului, a ajuns la concluzia de a aplica prevederile art. 79 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse mai blânde.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bălan V. în numele inculpatului, prin care, fără a indica nici un temei prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că fapta

inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, lipsește latura subiectivă, ce se cuprinde în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Recurentul își fondează recursul privitor la chestiunea de apreciere eronată a probelor reținută în sarcina instanței de apel, menționând că greșit s-a ajuns la concluzia că inculpatul a comis infracțiunea incriminată, întrucât ultimul se afla în stare de legitimă apărare, fapt confirmat prin declarațiile inculpatului, precum și a martorilor Anton Mihai, Zagorodniuc Vladislav. Mai mult, inculpatului în urma agresiunii din partea părții vătămate Damian Igor la fel i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare. De asemenea, recurentul a indicat că în privința părții vătămate Damian Igor, la 16 iulie 2013 a fost întocmit un proces-verbal privind comiterea contravenției la 12 iulie 2013, prevăzute de art. 78 alin. (3) Cod contravențional, fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 50 unități convenționale, care nu a fost contestată.

5.1. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Modval I. în numele părții vătămate, prin care, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora în partea laturii civile și penale, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Bovbolan Ion să fie condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal în limitele prevăzute de lege, cu admiterea integrală a acțiunii civile, cu dispunerea încasării de la inculpat în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei și a prejudiciului material în sumă de 6350 lei.

Recurentul, în susținerea recursului a declarat că, instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului greșit a ajuns la concluzia de a aplica în privința acestuia prevederile art. 79 Cod penal, fiindu-i astfel numită o pedeapsă prea blândă. Concomitent, referitor la acțiunea civilă, a menționat că mărimea prejudiciului material a fost pe deplin probată în ambele instanțe de judecată și venitul ratat din munca prestată nu-l poate certifica prin acte și consideră oportun încasarea în mărimea unui salariu mediu pe economie – 3850 lei, plus 2500 lei – asistența juridică, confirmată prin bon de plată (f.d. 123).

Consideră că instanța de apel urma a se expune asupra încasării totale/părtiale sau respingerii acțiunii civile în partea daunei materiale, scutind-o pe partea vătămată de obligativitatea de a se mai adresa în instanța de judecată cu o acțiune separată de încasare a prejudiciului material, iar referitor la prejudiciul moral a enunțat că în urma cauzării vătămarilor corporale și durerilor părții vătămate, acesteia i-au fost pricinuite atât suferințe fizice, cât și psihice, evaluate la suma de 20 000 lei, suma încasată – 5000 lei este prea mică.

5.3. Procurorul, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocatul Bălan V. în numele inculpatului, invocând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece temeiurile invocate nu se încadrează în cele prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, iar aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs.

6. Verificând argumentele recursurilor în raport cu actele cauzei, Colegiul penal consideră că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

Referitor la recursul ordinar declarat de către avocatul Bălan V. în numele inculpatului.

Din textul recursului declarat, Colegiul penal reține că, deși recurentul nu face trimitere la vreun temei de drept, acesta invocând că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, deoarece lipsește latura subiectivă, se semnalizează temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, și anume, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Însă, Colegiul penal, statuează că acest temei de casare nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului menționat, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Sub aspectul situației „neîntrunire a elementelor infracțiunii” se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Colegiului penal consideră că, instanța de apel, just a ajuns la concluzia de a menține condamnarea inculpatului Bovbolan I. în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, examinînd complet și obiectiv, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinenței și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atât și ale acuzării, și anume: declarațiile părții vătămate Damian Igor, declarațiile martorilor Anton Mihai, Zagorodniuc Vladislav, raportul de expertiză medico-legală nr. 1855/D din 19 august 2013.

Astfel, alegațiile recurentului, precum că lipsește latura subiectivă a infracțiunii incriminate, Colegiul penal le consideră neîntemeiate și menționează în acest sens că, din declarațiile martorilor oculari Anton Mihai și Zagorodniuc Vladislav date atât în cadrul urmăririi penale (f.d. 21, 26), cât și în prima instanță (f.d. 147, 151), care ulterior au fost date citirii în instanța de apel, conform procesului verbal al ședinței de judecată din 06 noiembrie 2014 (f.d. 191), reiese că „...în timp ce se aflau în interiorul garajului, ușa cea mică era deschisă, un bărbat cam de 50 ani s-a ivit și s-a uitat la ei, și fără careva motive a început să strige și să-l amenințe pe Damian I. că-i va da foc la garaj, apoi a ieșit și a plecat. Ulterior, au înțeles că acel bărbat este un vecin de-a lui Damian I. Peste puțin timp Damian I. a ieșit după el ca să vorbească, iar acel bărbat se întorcea deja înapoi, venea în direcția lui Igor. Cînd au ajuns mai aproape, au început să vorbească, ei nu auzeau ce anume, vecinul respectiv a încercat să-l lovească pe Damian I., ultimul însă s-a ferit, după care l-a lovit cu o palmă peste față pe vecinul lui. Apoi acela l-a lovit pe Igor cu piciorul, Igor a vrut să se apere și a pus mîna ca să blocheze lovitură, după care a început a striga că îl doare mîna. Apoi vecinul l-a apucat pe Igor de haine și cînd l-a tras spre dînsul în urmă s-a împiedicat și au căzut jos, Igor stătea deasupra vecinului, ambii la pămînt....Mihai Anton a fugit repede spre ei, l-a luat pe Igor și l-a ridicat, Igor atunci repeta că-l doare mîna....vecinul dat era în stare de ebrietate și-l numea pe Igor cu cuvinte necenzurate”. Reieșind din cele enunțate, instanța de recurs concluzionează că latura subiectivă a infracțiunii

prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal s-a exprimat prin intenția directă a inculpatului de a-i cauza părții vătămate vătămări intenționate medii a integrității corporale sau a sănătății părții vătămate, manifestată prin aplicarea loviturilor ultimului cu mâinile și picioarele peste tot corpul.

Colegiul penal ține să mai menționeze că în urma agresiunii dintre partea vătămată Damian Igor și inculpatul Bovbolan Ion, ultimului i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare, fapt ce a dus la tragerea părții vătămate Damian Igor la răspundere contravențională în baza art. 78 alin. (3) Cod contravențional, fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 50 unități convenționale, care nu a fost contestată. Astfel, se constată că partea vătămată de asemenea a purtat răspundere pentru acțiunile ilegale comise în privința inculpatului, ceea ce urmează a fi considerată de către recurent drept o modalitate echitabilă de soluționare a conflictului.

La fel, instanța de recurs enunță că, din textul recursului înaintat se evidențiază că recurentul în mod decisiv, își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor și a nevinovăției sale în cele imputate, or, motivele de reapreciere a probelor țin de starea de fapt a cauzei și nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În baza celor constatate, Colegiul penal conchide că, instanța de apel a adoptat o hotărîre legală și întemeiată, astfel se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Bălan V. în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

**Referitor la recursul ordinar declarat de către avocatul Modval Ion în
numele părții vătămate Damian Igor.**

Recurentul în recursul ordinar declarat, indică temeiuri de casare a hotărîrii instanței de apel prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel ori s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă Colegiul constată, că lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă că decizia adoptată cuprinde răspunsuri la toate motivele pe care se întemeiază soluția. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, în legătură cu ce nu se constată prezența temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Nici motivul de casare prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu s-a confirmat în cauză, întrucît instanța de apel i-a aplicat inculpatului Bovbolan Ion în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, prin aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, o pedeapsă echitabilă sub formă de amendă.

Deasemenea, Colegiul penal consideră că instanța de apel a efectuat o temeinică individualizare a pedepsei aplicate inculpatului, atît sub aspectul naturii cît și al cuantumului acesteia, fiind respectate criteriile generale prevăzute în art. 75 Cod penal.

Invocînd doctrina penală și practica judiciară, Colegiul remarcă că prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvîrșirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constă din obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale. Legea penală fixează cadrul legal în limitele căruia instanța de judecată efectuează operația de stabilire și aplicare a pedepsei infractorului. Astfel, instanța de judecată stabilește termenul sau mărimea pedepsei în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale din Partea Specială a Codului penal în baza căreia a fost calificată fapta ca infracțiune. Astfel, Colegiul constată că, instanța de apel a efectuat o corectă individualizare a pedepsei stabilite sub formă de amendă, apelurile declarate fiind corect admise.

În atare situație, Colegiul consideră că instanța de apel just a apreciat că prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 75, 79 Cod penal, aplicînd pedeapsa greșit individualizată în raport cu prevederile legii penale, care reglementează pedeapsa, scopul acesteia și individualizarea

ei.

Deasemenea, conform ordinii stabilite pentru prima instanță, luînd în considerație prevederile articolelor 6, 7, 61, 75, 76 Cod penal, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a aplica în privința inculpatului Bovbolan I. prevederile art.79 Cod penal, ținînd cont inclusiv de prevederile art. 394 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, indicînd în acest context că „în ședința de judecată în apel, inculpatul a declarat că nu-i de acord cu pedeapsa aplicată cu munca neremunerată în folosul societății. Inculpatul anterior n-a fost condamnat, se caracterizează pozitiv, prin sentință n-au fost stabilite circumstanțe agravante, însă s-a reținut ca circumstanțe atenuante - comportamentul provocator al victimei, care prima a atacat inculpatul și faptul că victima Damian Igor în garajul său desfășoară activitate neautorizată de reparație a automobilelor, ceea ce și a stat la originea conflictului.

Ținînd cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, se consideră oportun ca inculpatul să execute pedeapsa cu amendă, motiv pentru care, în speța dată, prin concursul circumstanțelor atenuante menționate, sunt întrunite condițiile privind aplicarea prevederilor articolului 79 Cod penal, adică aplicarea unei pedepse mai blînde decît cea prevăzută de lege”.

Referitor la acțiunea civilă în partea prejudiciului material, Colegiul penal relatează că, instanța de apel corect a admis-o în principiu, urmînd ca asupra cuantumului să se expună instanța în ordine procedurii civile, deoarece de către recurent nu au fost prezentate probe autentice și suficiente ce ar confirma cuantumul pretențiilor în sumă de 6350 lei. Mai mult, recurentul nu este privat de dreptul de a-și recupera dauna materială în ordinea procedurii civile, unde va putea aduce probe convingătoare ce vor demonstra cuantumul prejudiciului material solicitat.

Ce ține de acțiunea civilă în partea prejudiciului moral, instanța de recurs menționează că consideră justă poziția instanței de apel, prin care a considerat excesivă suma solicitată în apel în mărime de 20000 lei, corect statuînd că suma de 5000 lei este suficientă pentru acoperirea suferințelor fizice și psihice

pricinuite părții vătămate, cu atât mai mult că condamnarea inculpatului constituie deja o satisfacție echitabilă pentru partea vătămată.

Reieșind din cele enunțate, instanța de recurs, conchide că temeiurile indicate de recurent nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul rejudecării hotărîrii judecătorești și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Bălan Valentin în numele inculpatului Bovbolan Ion și de către avocatul Modval Ion în numele părții vătămate Damian Igor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2014, în cauza penală privindu-1 pe **Bovbolan Ion Maxim**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 21 mai 2015.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin